

ELŐTERJESZTÉS

**Balassagyarmat Város Önkormányzata 2017. évi költségvetésének
végrehajtásáról szóló beszámoló elfogadására**

Tisztelt Képviselő-testület!

Az Államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény, (továbbiakban Áht.) 87.§-a előírja, hogy a vagyonról és a költségvetés végrehajtásáról

- a) a számviteli jogszabályok szerinti éves költségvetési beszámolót
- b) az éves költségvetési beszámolók alapján évente, az elfogadott költségvetéssel összehasonlítható módon záró számadást (zárszámadást) kell készíteni.

A 91.§ (1) szerint, „A helyi önkormányzat költségvetésének végrehajtására vonatkozó zárszámadási rendelet tervezetét a jegyző készíti elő és a polgármester terjeszti a képviselő-testület elé úgy, hogy az a képviselő-testület elé terjesztését követő harminc napon belül, de legkésőbb a költségvetési évet követő ötödik hónap utolsó napjáig hatályba lépjen. A zárszámadási rendelet tervezetével együtt a képviselő-testület részére tájékoztatásul be kell nyújtani a kincstár 68/B. § szerinti ellenőrzése keretében a helyi önkormányzat éves költségvetési beszámolójával kapcsolatosan elkészített jelentését.”

Az Aht 68/B §-a alapján a kincstár ellenőrzési jogköre a helyi önkormányzat számviteli szabályok szerinti könyvvezetési kötelezettségének, az adatszolgáltatási kötelezettségek szabályszerű teljesítésének és az éves költségvetési beszámoló megbízható, valós összképének vizsgálatára terjed ki.”

Az éves beszámoló vizsgálatáról a zárszámadás elkészítéséig írásos jelentést nem kaptunk.

Balassagyarmat Város Önkormányzata 2017. évről szóló zárszámadása a költségvetési rendelettel megegyező szerkezetben készült, melynek adatai a MÁK felé továbbított költségvetési beszámolókkal összhangban vannak, az előterjesztés tartalmazza az Áht. által előírt mérlegeket, kimutatásokat.

A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII.31.) számú kormányrendelet 11.§ (2a) bekezdésében előírt nyilatkozat a belső ellenőrzésről készített jelentés részeként került betervezésre.

Az Önkormányzat 2017. évi költségvetését a Képviselő-testület a 6/2017. (II. 27.) számú rendeletével 3 343 922 e Ft bevétellel és kiadással fogadta el, ami költségvetési hiányt nem tartalmazott.

Az év során – jogszabály változások, pótlólagos központi működési költségvetési támogatások, pályázati döntések, saját bevételek alakulása, valamint a gazdálkodási szükségletek és önkormányzati döntések miatt – összesen 5 alkalommal került sor a költségvetés módosítására, melynek eredményeképpen a költségvetés főösszege közel duplájára, 6 008 803 E Ft-ra nőtt.

A 2017. évi költségvetés végrehajtása során a bevételeket 5 551 056 E Ft-ra, 92,4%-ra teljesítettük, míg a tervezett kiadásokat csupán 3 225 828 E Ft-ban, 53,7%-ban realizáltuk. Ezen belül, a működési kiadások teljesítése 79,7%-os, míg a tervezett fejlesztések csak 20,3%-ban teljesültek.

Az Európai Unió (elsősorban fejlesztési) támogatások előlegként való biztosítása és a költségvetésben tervezett működési tartalék az év során mindvégig biztosította a

kiegyensúlyozott gazdálkodás feltételeit, **az önkormányzat év végén kiemelkedően magas, 2,3 Milliárd forintot meghaladó maradvánnyal rendelkezett.**

Költségvetési bevételek alakulása

Balassagyarmat Város Önkormányzata 2017. évi zárszámadásának költségvetési mérlegét az 1. és 2. számú melléklet tartalmazza.

A működési bevételek teljesítése 3 151 291 E Ft (93,4%-os) volt, míg a tervezett fejlesztési bevételek 2 399 765 E Ft-ban realizálódtak, ami a módosított előirányzat 91,1 %-át jelenti.

Működési bevételek

Állami támogatások

Az év során különböző jogcímenek, (az önkormányzat által igényelt társulási feladat-ellátással együtt) **összesen 993 063 E Ft működési célú állami támogatás érkezett, amely a módosított előirányzattal egyező, és a működési források 31 %-át jelenti.** (3/.sz. melléklet 5/9 sor)

Ezen belül, a **feladatalapú finanszírozás** keretében kapott állami támogatás **összege 855 M Ft** volt, (ebből 76 M Ft-nak a Társulás a címzettje) melynek részletezését és elszámolását jogcímenként az előterjesztés 22. számú melléklete tartalmazza.

Az elszámolás során, az önkormányzatnak nettó 3 205 E Ft visszafizetési kötelezettsége keletkezett, ugyanakkor a Balassagyarmati Kistérség Többcélú Társulását 1 606 E Ft pótlólagos támogatási illeti meg, így az önkormányzat 2018. évi költségvetését terhelő kötelezettség 4 811E Ft. (amit döntően a szünidei étkeztetés alacsony igénybevétele, és a gyermek ételmezés csökkenő adagszáma okozott)

Központosított, és egyéb kötött felhasználású működési kiegészítő támogatásként

137 781 E Ft-ot realizáltunk, melyből 85 M Ft a közsférában dolgozók bérintézkedéseikhez (kompenzáció, ágazati pótlékok, minimálbér emelés támogatása, szociális ágazat műszakpótlék) kapcsolódott, míg az egyéb önkormányzati feladatokat (közművelődés, közösségi közlekedés) 20 016 E Ft támogatás finanszírozta.

A központosított előirányzatok, és egyéb kötött felhasználású támogatások elszámolását az előterjesztés 21. számú mellékletében mutatjuk be, mely együttesen tartalmazza a működési és fejlesztési célú támogatásokat.

Gondot okoz, hogy a külön támogatások révén biztosított egyszeri bevételek többnyire nem épülnek be a feladatalapú normatívákba, így a következő években ismét hiányzó forrásként jelentkeznek, amint azt különösen az Idősek Otthonánál tapasztaljuk.

Támogatásértékű működési bevételek

2017. évben teljesült **egyéb működési támogatás 388 773 E Ft** volt, ami a módosított előirányzathoz képest 59.459 E Ft-al alacsonyabb. A START programok támogatása az alacsonyabb létszám miatt 22 M Ft-al kevesebb lett a tervezettnél, másrészt a Közös Önkormányzati Hivatalnál tervezett működési célú, TOP-7.2-1.1-16-2017-00088 számú CLLD (kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösség-szervezés) pályázaton elnyert 37 500 E Ft finanszírozása 2017-ben nem teljesült.

A támogatások főbb tételei:

A védőnői és iskola egészségügyi ellátás OEP támogatása 47 567 E Ft-ra teljesült.

Foglalkoztatással kapcsolatban összesen 145 M Ft támogatást kaptunk. Az önkormányzat által megvalósított START közmunkaprogramok támogatása 56 282 E Ft volt, ami átlagosan 42 fő foglalkoztatását jelentette. A Városgondnokság (majd GAMESZ) által bonyolított közfoglalkoztatás átlagos létszáma 52 fő volt, míg a Sportintézmények éves átlagban 9 fő közmunkást alkalmazott, melyek támogatási összege 77 M Ft volt. Az óvoda, bölcsöde, művelődési központ, könyvtár, konyha további 9 M Ft, a Közös Önkormányzati Hivatal 3 M Ft pénzeszköz átvételt teljesített foglalkoztatás és diákmunka támogatására.

A közfoglalkoztatás adataiból látható, hogy a munkaerőpiac bővülésével ez a szegmens folyamatosan szűkül. A 2016 évi átlagosan 136 fővel szemben, 2017-ben 94 fő közmunkást tudtunk foglalkoztatni.

Pályázati és egyéb forrásként 82 865 E Ft működési támogatást szereztünk. A TOP-5.1.2-15-NG1-2016-00001 számú, „M2 vonzástérség foglalkoztatási paktum” pályázatból 72 M Ft, míg a KÖFOG-1.2.1-VEKOP-16-2017-01305 számú, ASP bevezetés támogatásából 7 M Ft működési kiadásokat finanszíroz. Egyéb működési célokra (mezőri szolgálat, Erzsébet utalvány szociális célra) 4 M Ft támogatásban részesültünk.

A képviselő-testületi döntés alapján végzett fogyatékos ellátás finanszírozására 2017-ben 34 947 E Ft érkezett, melyből 11 M Ft még a 2016-os évről áthúzódó támogatás volt.

A 2017. évi létszám év végére 17 főre csökkent, és 2018-tól stabilizálódni látszik az önkormányzatok által átvállalt fogyatékos ellátás finanszírozási rendszere is.

A közös önkormányzati feladatellátáshoz (óvodai nevelés, munkaszervezeti, gazdasági szervezeti feladatok, társulással kapcsolatos normatíva elszámolás) a társulásoktól és önkormányzatoktól 23 M Ft pénzeszköz átvétel történt, az önkormányzat illetve a Hivatal számlájára. Az utóbbi két évben finanszírozási probléma keletkezett a közös óvodai ellátás többletköltségének megtérítésében, mivel a részt vevő önkormányzatok REKI támogatásból nem kapják meg a hozzájárulás fedezetét, saját költségvetésükből pedig nem tudják biztosítani a szükséges forrást. Év végén az ezzel kapcsolatos tartozás 3 M Ft-ot meghaladó volt.

Az új finanszírozási, és elszámolási szabályok alapján, támogatásértékű bevételeként kellett elszámolni a 2018. évre december végén kapott finanszírozási előleget, melynek összege 40M Ft volt, és év végén a maradvány részét képezte.

A Városgondnokság és a Sportintézmény GAMESZ-be olvadása miatt, a záró pénzkészlet átvétele további 13 M Ft-al növelte a pénzeszköz átvételt.

Adóbevételek

Az önkormányzati gazdálkodás legfontosabb saját forrását az állami támogatások mellett az adóbevételek jelentik.

Mivel a helyi adóbevételek jelentős részét a kötelező feladatok finanszírozására kell fordítani, ezért jelentősége – és egyúttal kockázata - a fizetőképesség megőrzése és a gazdálkodás mozgásteré tekintetében kiemelkedő.

Az önkormányzat **helyi adó bevételei 2017-ben összességében 873 M Ft-ban teljesültek, ami a tervezettől 51 M Ft-al magasabb. A kedvező teljesítés azt eredményezte, hogy az előző évi 65 M Ft-os adóbevétel csökkenést döntő részben sikerült ismét korrigálni. A növekedés most is az iparűzési adónál jelentkezik.**

Iparűzési adó

Az adófizetés teljesítésének és elszámolásának változását az alábbi adatok szemléltetik:

Adatok M Ft-ban

	2015 év	2016 év	2017 év
Tárgyévben teljesített befizetések	825	804	804
Tárgyévi visszautalások (bevallás után)	-27	-72	-23
Tárgyévben elszámolt adóbevétel	798	731	781
Tárgyévben teljesített befizetések	825	804	804
Előző évre vonatkozó visszatérítés	-72	-23	
Tárgyévi végleges adó	753	781	
Tárgyév 12.31. túlfizetés	24	26	24

2017-ben a befizetések összege 804 M Ft volt, melyből 77 M Ft feltöltésként érkezett. Az év során teljesített 23 M Ft-os visszautalás miatt az önkormányzatnál maradó iparűzési adó bevétel 781 M Ft-ban realizálódott.

A bevétel azonban mindaddig nem tekinthető véglegesnek, amíg az adóbevallások benyújtása nem történik meg. A tárgyévben teljesített visszatérítési igény ugyanis csak ekkor válik ismertté, ami tulajdonképpen az előző évi bevételhez kapcsolódik.

A **gépjárműadó**ból 2013-tól csak a beszedett adó 40%-a illeti meg az önkormányzatot, melynek összege 41 M Ft volt.

A **magánszemélyek kommunális adója** esetén az adó mértékek nem változtak, az 50 M Ft kommunális adó **az önkormányzat fejlesztési forrását jelenti.**

Saját bevételek

A saját bevételeket összességében **539 938 E Ft-ra teljesítettük**, ami 16 M Ft-al alacsonyabb az előző évinél. Az **intézményi bevételek összege 390 M Ft** volt, ahol a csökkenés 36 M Ft, (a tervezetthez képest is 19 M Ft) melyből mintegy 9 M Ft az oktatási intézmények vagyonkezelésre történő átadásához kapcsolódó bevétel kiesés.

A Sportintézményeknél a visszaesés 10 M Ft volt, mivel a – látványsporthoz kapcsolódó - bérleti díj bevétele évente változó összegű, folyamatosan csökken ugyanakkor a piac és a műfüves pálya hasznosításából származó bevétel.

Az intézményi étkeztetés adagszáma egy év alatt 5%-al csökkent, ugyanakkor a térítési díj bevétel csökkenés az ingyenes étkeztetés bővülése miatt 15%-os volt, ami 14 M Ft-os bevétel kiesést okozott. Jelenleg a bölcsődés és óvodás gyerekek 85%-a nem fizet térítési díjat. Ezen túl, közel 2 M Ft-al alacsonyabb volt a vendégétkezésből származó bevétel is.

A Szent Erzsébet Idősek Otthonánál is tapasztalható a bevétel csökkenés annak ellenére, hogy az elmúlt évben térítési díjemelés történt. Ennek oka részben az intézmény kihasználtságának csökkenése, másrészt a kintlévőségek emelkedtek, illetve a térítési díj egy részét ingatlan terhére állapítják meg. Mivel az ellátást nem kötelező feladatként látjuk el, a költségek növekedését pedig nem követi a központi finanszírozás, a bevételek növelése érdekében intézkedni szükséges.

Az **önkormányzati működési bevételek összege 150 M Ft-ban** realizálódott, ezen belül, egyszeri bevételként jelentkezett 11 M Ft, a Sportcsarnok ISZI és Kereskedelmi Szakközépiskola által történő használatának több éves díja, melyet a Salgótarjáni Szakképzési Centrum megtérített. A vagyonhasznosítási bevételek összege 122 M Ft, ezen belül, az üzlethelyiségek bérleti díja 59 M Ft volt, ami csökkenést mutat az értékesített és az üresen álló ingatlanok miatt. a piac működtetéséből 15 M Ft bevétel származott, ahol a hátrálékot sikerült némileg csökkenteni. Lakbérből 22 M Ft, Ipari park áramdíjából és üzemeltetéséből 20 M Ft , egyéb vagyon bérbeadásból (átjátszó torony, hirdető felületek, stb) 6 M Ft bevétel keletkezett.

Fentiekén túl, összesen 16 M Ft egyéb működési bevétel teljesült pl. kamat, áfa visszatérülés, köztemetés térítése jogcímenen.

Működési kölcsönök visszatérülése

Ezen a jogcímen két sportegyesületnek nyújtott támogatás megelőlegezési kölcsön visszafizetése teljesült a tervezettnél megfelelően, 18 M Ft összegben, valamint a Rákóczi út 18. szám alatti felújításhoz lakók részére adott kölcsön törlesztése került elszámolásra 639 E Ft összegben.

A fogászati Társulásnak tervezett 1 M Ft-os működési kölcsön folyósítására nem volt szükség.

Működési maradvány

A tervezett önkormányzati működési feladatok megvalósításához 2017. évre 383 353 E Ft pénzmaradványt terveztünk, amely a számviteli elszámolási szabályoknak megfelelően – annak ellenére, hogy a kiadások egy része nem teljesült – teljes egészében igénybevételre került, így az elmaradt, illetve áthúzódó feladatok forrása tárgyévi maradványként jelentkezik.

Felhalmozási bevételek

A 2017. évre tervezett 2 635 018 E Ft felhalmozási bevételből az év során 2 399 765 E Ft realizálódott, ami 91%-os teljesítésnek felel meg.

Támogatásértékű felhalmozási bevétel

Felhalmozási célú támogatás 1 709 342 E Ft összegben érkezett, a tervezett 1 920 573 E Ft-ból, így a teljesítés 89 %-os.

Az önkormányzat elmúlt években benyújtott Európai Unió pályázatainak jelentős része 2017-ben került elbírálásra. A rendkívül sikeres pályázati tevékenység eredményeképpen év végéig 9 pályázat esetében került sor szerződéskötésre, 1 873 451 E Ft összegben, melyből 1 794 M Ft fejlesztési célokat, 79 M Ft pedig működési kiadások finanszírozását szolgálja. A finanszírozási konstrukció óriási előnye, hogy az elnyert összeg egészét előlegként finanszírozták. Az előirányzattól való elmaradás két pályázatnál van, az EFOP-1.2.11-16-2017-00068 számú „Esély Otthon” projekt 200 M Ft-os támogatása 12.31-ig nem került folyósításra, az Ipari park pályázatnál pedig 9 M Ft közvetlenül a projekt partner (Nógrád Megyei Önkormányzat) történt a kifizetés.

2017. évi uniós fejlesztési támogatások összege 1 585 136 E Ft:

- TOP-3.2.1-15-NG1-2016-00084 Balassagyarmati közüintézmények energetikai fejlesztése pályázat esetében a támogatási összeg 300 000 E Ft, melyből a Rózsavölgyi Művészeti Iskola, a Szent Erzsébet Idősek Otthona, a Meseerdő és a Cseperedő Tagóvoda, valamint a Közös Önkormányzati Hivatal B épülete energetikai korszerűsítésére kerül sor.
- TOP-1.2.1-15-NG1-2016-00020 Turizmusfejlesztés Nyírjesben pályázat támogatása 449 849 E Ft, melyből megújítjuk az üdülőterület szolgáltatási színvonalát, lepusztult épületeit, növényzetét, látványosságait.
- TOP-1.4.1-15-NG1-2016-00027 Balassagyarmati Nyitnikék Tagóvoda fejlesztésére 250 995 E Ft támogatást kaptunk, mely lehetővé teszi a könnyűszerkezetes épületek teljes körű felújítását.
- TOP-1.1.1-15-NG1-2016-00016 Új iparterületek kialakítása Balassagyarmaton projekt támogatására 496 437 E Ft érkezett, amiből 19 hektár iparterület fejlesztése történik meg a Szügyi út mellett, közművek, utak megépítésével.
- TOP-4.1.1-15-NG1-2016-00014 pályázat a védőnői szolgálat fejlesztésére irányul, a teljes támogatás összege 54 999 E Ft, melynek keretében a Madách utcai épület teljes körű felújítására, eszközök beszerzésére kerül sor.
- TOP-1.4.1-15-NG1-2016-00026 a városi Bölcsőde fejlesztését támogatja, 23 396 E Ft összegben, melyből a tetőszerkezet cseréjét, az épület szennyvíz elvezetésének és a telken belüli járdák felújítását oldjuk meg.
- TOP-5.1.2-15-NG1-2016-00001 „M2 vonzásteréség” helyi foglalkoztatási paktum fejlesztési része 7 300 E Ft, ami az irodai infrastruktúra kialakítását szolgálja
- KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16-2017-01305 ASP rendszer bevezetésének fejlesztési projekt része 2 160 E Ft informatikai eszközbeszerzést tesz lehetővé.

Egyéb fejlesztési célú pénzeszközök:

- Az önkormányzat a Jedlik Ányos Terv keretéből sikeresen pályázott **elektromos gépkocsi töltőállomás** létesítésére, melynek támogatási összege **2 476 E Ft**.

- A **START** közmunkaprogramok megvalósítását a Munkaügyi Központ **15 458 E Ft** összegű eszközbeszerzéssel támogatta, melyből szalagsziszoló gépet, Opel tehergépkocsit, és egyéb nagy értékű szerszámokat tudtunk vásárolni.
- A **Svájci** pályázati támogatással megvalósult **ivóvíz rekonstrukció utófinanszírozására 104 122 E Ft** támogatás érkezett a benyújtott záró elszámolást követően. A kivitelezési számlák önkormányzati saját forrásból korábban megfizetésre kerültek, így ez az összeg az önkormányzat szabad fejlesztési bevételeül szolgál.
- A 2016-ban megvalósított **Vármegyeháza** külső homlokzat felújításához a Nemzeti Kulturális Alaptól **2 000 E Ft** támogatásban részesültünk.

Fejlesztési célú központosított és egyéb kötött felhasználású támogatások

2017-ben, fejlesztési célú **központosított támogatásként 89 406 E Ft bevétel teljesült**, melynek döntő része (79 209 E Ft) a korábban önrésszel megvalósított pályázatok önerejének támogatása a BM önerő alapból. (ivóvíz rekonstrukció, SZTK felújítás, tornaterem építés).

A közművelődési érdekeltségnövelő támogatásból 197 E Ft fejlesztési célt szolgált.

Térfigyelő kamerák beszerzését a központi költségvetés a 1818/2016 számú kormányhatározat alapján 10 000 E Ft-al támogatta.

A fejlesztési és működési célú központosított támogatások elszámolását az előterjesztés 22. számú melléklete tartalmazza.

Fejlesztési saját bevételek

Az önkormányzatnál 2017. évben, **összesen 224 819 E Ft összegű saját fejlesztési bevétel** keletkezett, ebből **51 M Ft a kommunális adó összege**, mely a képviselő-testület döntése szerint fejlesztési célokat szolgál.

Vagyonhasznosításból 174 M Ft bevétel származott, melyből 120 M Ft a víziközmű vagyonhoz kapcsolódik, és nem eredményezett szabadon felhasználható bevételt, mivel a karbantartási, felújítási munkák fedezetül szolgált. 50 M Ft összegben a 2015. évi üzletrész és Vízmű irodaház értékesítés is szerepel ebben, mivel a kapcsolódó munkálatok (kutak megszüntetése, nyírjesi gát megerősítése) most kerültek leszámlázásra. A korábbi években elvégzett, de csak 2017-ben számlázott felújítási kiadások miatt, a bevételek teljesítésében is több éves bérleti díj jelenik meg.

Egyéb Ingatlanok értékesítéséből (lakások, beépítetlen területek, nyírjesi telkek, üdülő) 24 M Ft, fejlesztési kiadásokhoz kapcsolódó fordított ÁFA levonásból (VGV ingatlanvásárlás) 20 M Ft bevételt számoltunk el, melynek kiadási vonzata is volt.

Fejlesztési maradvány

A 2017. évre tervezett fejlesztési feladatok megvalósításához **299 930 E Ft fejlesztési pénzmaradvánnyal** számolhattunk, melyből 30 M Ft a víziközmű korábban fel nem használt bérleti díjából származott.

A pénzmaradvány igénybevételének elszámolása – a működési maradványnál említettek miatt – teljes egészében megtörtént, így az áthúzódó fejlesztési feladatok forrása tárgyévi maradványként jelentkezik.

Fejlesztési hitel visszatérülése

Az önkormányzat 2017-ben hitelt nem vett fel.

A Városház központ rehabilitáció kapcsán, a Városüzemeltetési Kft-nek nyújtott hitelből a telephely megvásárlásának ellenértéke 71 M Ft összegben hitel (és 2 M Ft kamat) törlesztésként került elszámolásra.

Az első lakáshoz jutók kölcsönének és a dolgozói lakáshitelek törlesztéséből 5 M Ft bevétel keletkezett.

Költségvetési kiadások

Az önkormányzat 2017. évi gazdálkodása során **3 240 738 E Ft kiadást teljesített**, mely a módosított előirányzat 54%-a. Ezen belül, a működési kiadások összege 2 704 982 E Ft volt, míg a tervezett fejlesztésekre az év során mindössze az előirányzat 20%-a, 535 756 E Ft került kifizetésre.

Működési kiadások

Intézményi gazdálkodás

A működési kiadások 70%-a **1 911 974 E Ft összegben az intézményeknél** realizálódott, ahol a felhasználás a módosított előirányzat 93%-a volt.

2017. január 1-től jelentős változás volt, hogy az oktatási intézmények működtetését a Tankerületek vették át. Mivel ezt a feladatot az önkormányzat saját forrásból látta el, az intézkedés az év során 132 M Ft megtakarítást eredményezett, amiből biztosítani tudtuk a bérintézkedések végrehajtását.

Az intézményi kiadásokon belül a személyi juttatások aránya 68%-ról 72%-ra növekedett.

2017. január 1.-től a kötelező legkisebb bér közel 15%-al, míg a szakképzettséggel rendelkező foglalkoztatottak esetében közel 25%-al emelkedett, miközben a szociális hozzájárulási adó 5%-al csökkent. Az önkormányzat és intézményei körében ez mintegy 250 fő dolgozót érintett, melynek nettó többletköltsége kb.80 M Ft volt, melyhez a központi költségvetésből 15 M Ft pótlólagos támogatást kaptunk.

A közalkalmazottak döntő része (szociális ágazat, közművelődés, bölcsőde, óvodai nevelés) ágazati pótlékban is részesül, melynek köre évről évre bővül, és fedezetét a központi költségvetés közvetlenül biztosítja. (2017-ben 68 M Ft összegben) A pótlékkal nem érintett területeken dolgozó műszaki, adminisztratív alkalmazottak bérezése ennek hatására méginkább leszakad, ami hosszabb távon munkaerő ellátási gondot okozhat.

Az intézmények 2017. évi gazdálkodása takarékos és körültekintő volt, a kiadások teljesítését részben a saját bevételek teljesítése befolyásolta, a finanszírozás a feladat ellátáshoz igazodott.

Az év vége előtt – november 1-jével – intézmény átszervezésre került sor, mely az önkormányzati gazdálkodásban felmerülő műszaki feladatok és az ehhez rendelkezésre álló eszközök és munkaerő, valamint a közfoglalkoztatás GAMESZ-hoz történő koncentrálását jelentette. Az átszervezés két intézmény: a Városgondnokság és a Sportintézmények megszüntetésével, illetve Gamesz-be olvadásával járt.

A személyi juttatások és járulékok tervezettnél alacsonyabb teljesítése részben a közfoglalkoztatással érintett intézményeknél (Városgondnokság, Sportintézmények) tapasztalható, ahol az előirányzat egy része a programok 2018.évi ütemének finanszírozására szolgál, és a maradvány részét képezi.

A Közös Önkormányzati Hivatalnál az előirányzat maradvány a CLLD pályázati támogatáshoz kapcsolódik, ami a következő évre áthúzódott.

Ezen túl, valamennyi intézménynél voltak átmenetileg betöltetlen állások, illetve támogatott foglalkoztatás tette lehetővé a megtakarítást.

A dologi kiadások kedvező alakulása részben a rezsi költségekhez kapcsolódik (pl szemétdíj), a gyermekélelmezésnél az alacsonyabb igénybevétel, városüzemeltetési feladatoknál pedig a közmunkaprogramok által finanszírozott dologi kiadások miatt kedvezőbb volt a teljesítés.

Az önkormányzati intézmények feladatellátását, gazdálkodását befolyásoló legfontosabb tényezők, és eredmények:

- A Szent Erzsébet Idősek Otthonánál 2017-re elfogytak azok a tartalékok, amelyből éveken keresztül pótolni tudtuk a több évtizedes felújítási, karbantartási elmaradásokat. Az intézményi férőhelyek módosításának elhúzódása miatt, a kihasználtság csökkent, a rendelkezésre álló források egyre nagyobb hányadát kötik le a személyi kiadások. 2017-ben a működést a 14 M Ft kiegészítő központi támogatáson (minimálbér, műszakpótlék) felül nyújtott 9 M Ft Ft önkormányzati kiegészítéssel tudtuk biztosítani. Év végére mind a szállítói állomány, mind a kintlévőség emelkedett. Az év elején pénzmaradványból befejeződött a 360m²-es társalgó pvc burkolatának minőségi cseréje, új munkálatok megvalósítására azonban nem volt lehetőség. További megoldandó feladat az intézmény elavult szennyvíz rendszerének felújítása, valamint a belső úthálózat akadálymentes kialakítása.
- A GAMESZ által működtetett Központi Konyha biztosítja a köznevelési intézményekben ellátottak étkeztetését. Az év során az étkeztetés adagszáma 5%-al csökkent, ezzel párhuzamosan a konyhákön átlagosan 5 fő betöltetlen álláshely volt. Az étkeztetéshez kapcsolódóan jelentős előrelépés történt 1 db ételszállító gépkocsi cseréjével.
- Az oktatási intézmények működtetésének 2017. január 1-től történő átadása miatt a karbantartási feladatok csökkentek, így a GAMESZ műszaki munkatársai már év közben is közreműködtek a városüzemeltetési feladatok ellátásában. Az év során gazdaságossági okból eladásra került a FORD Transit busz, és 8 személyes kisbuszt vásároltunk az önkormányzat szállítási feladatainak megoldására 3 M Ft-os támogatással. Az egészségügyi alapellátással kapcsolatban jelentős karbantartásokra volt szükség, további gondot jelent a szennyvízrendszer állapota a volt SZTK rendelőintézetben.
- A Rákóczi út 50. épületében - a Salgótarjáni Szakképzési Centrummal együttműködve - felújításra került a szennyvízrendszer, melynek önkormányzatot terhelő költsége 5 M Ft volt.

- A Könyvtár az elmúlt év során 2 fő létszám hiánnyal látta el feladatait, amit 1 fő kulturális közfoglalkoztatott alkalmazása enyhített. Az intézményben megtörtént a lopásgátló rendszer cseréje, informatikai eszközök beszerzése, állománygyarapításra 3 184 E Ft-ot fordított az intézmény.
- A Művelődési Központ feladatait 4 fő kulturális közfoglalkoztatott és a nyári időszakban 9 fő diákmunkás segítségével látta el. A tervezett nagyrendezvények 7 M Ft-os önkormányzati támogatással és 2 M Ft-os NKA forrással valósultak meg. Az intézménynél berendezések felújítására és informatikai eszközbeszerzésre került sor.
- A Központi Óvoda gyermeklétszáma a 2017. október 1. oktatási statisztika szerint 481 fő volt, ami a tervezettnél megfelelő. A csoportszám szeptember 1-től csökkent, mely nem járt létszám leépítéssel. Az intézménynél 2018-ban jelentős fejlesztések lesznek 4 tagóvodánál, így a tárgyévben csak a szokásos karbantartásra és 1 db klíma beszerelésére került sor. Működéshez kapcsolódó igény az udvari játékok felújítása-fejlesztése, melyre évek óta nem volt lehetőség.
- A Városi Bölcsőde kihasználtsága a nyári nyitva tartással javult. Ennél az intézménynél a bér és járulékok aránya kiemelkedő, 80% feletti. Az év során kazán-és bojler cserére került sor 3,3 M Ft értékben.
- A város üzemeltetéséhez szükséges munkák feltételeinek javítására az elmúlt évben 30 M Ft-ot meghaladó összeget költöttünk, melynek keretében Opel tehergépkocsit, szalagsziszoló gépet, univerzális traktort, valamint nagyértékű szerszámokat vásároltunk, melyhez a START pályázat keretében 15 M Ft támogatás társult.
- A Sportintézményeknél jelentős fejlesztések történtek, részben a Sportcsarnok Magyar Kézilabda Szövetség által történő felújításával, másrészt 2 M Ft értékben padlótisztító gép beszerzésére került sor, és megtörtént a Sportcsarnok körüli járda térkövezése is, melynek költsége 2 M Ft volt.
- A Közös Önkormányzati Hivatalnál jelentős informatikai eszközbeszerzésre, iroda felújításokra, valamint kerékpár tároló megépítésére került sor, közel 10 M Ft értékben, melyet részben pályázati forrásból (Paktum iroda, ASP) finanszíroztunk.

Az intézményi kiadások teljesítését részletesen a 4 - 4/15 és 6 - 6/1 számú mellékletben mutatjuk be, míg a felújításokat és fejlesztéseket a 8.számú melléklet tartalmazza.

Az intézményfenntartás biztosítása mellett, az egyéb városi működési feladatokra 2017-ben összesen 827 M Ft-ot fordítottunk.

A városüzemeltetés kiadásaira 173 M Ft-ot használtunk fel, (3/2sz. melléklet szerint) ami 54 M Ft-al magasabb az előző évinél. A többlet oka a 2017-ben kompenzációval elszámolt nyírjesi gát megerősítése és az ivóvíz kutak megszüntetése 56 M Ft összegben.

A földutak stabilizálására nem került sor, a fásítást és közterületek karbantartását a START munkaprogram és közmunkaprogram keretében sikerült megoldani, míg a téli síkosság mentesítés, lomtalanítás számlái csak részben kerültek benyújtásra.

A Városüzemeltetési Kft-nek fizetendő bérleti díj nem merült fel, mivel a START munkához is használt telephelyet megvásároltuk.

Támogatások, pénzeszköz átadás címén 222 M Ft (91%) volt a teljesítés. Legnagyobb tételét 95 M Ft összegben az önkormányzat által megigényelt és a Társulások részére továbbított állami támogatás, valamint a minimálbérhez címzetten kapott központosított támogatás átadása jelentette.

A sport-és kulturális támogatások, valamint a képviselő-testület által jóváhagyott szervezeti támogatások folyósításra kerültek, míg a szociális célú támogatásoknál a szociális rendelet által meghatározott feltételek szigorúsága miatt jelentős maradvány keletkezett.

A támogatások adatait a 3/1.számú mellékletben részleteztük.

Egyéb működési kiadások 176 M Ft összegben teljesültek, ami a módosított előirányzatnak csupán 47%-a. (3/3.számú melléklet szerint)

A nagymértékű elmaradásban 67 M Ft-al szerepel az „M2 Foglalkoztatási Paktum” pályázatból tervezett működési kiadás, melynek teljesítésére 5 éves futamidő alatt kerül sor, az ASP rendszer bevezetésére szolgáló 4 M Ft-os működési támogatás felhasználása a következő évre áthúzódik.

A **START programok** maradványa 30 M Ft, mely részben az alacsonyabb létszámfeltöltés miatti 22 M Ft-os támogatás csökkenéssel van összhangban, valamint a kapott előleg elszámolási kötelezettség fedezetét jelenti.

Az önkormányzati ingatlanok karbantartására tervezett 44 M Ft-os keretösszeg felhasználására nem került sor.

A tervezettnél 18 M Ft-al kedvezőbben alakult a központi költségvetéssel való elszámolás egyenlege, a tervezett 4 M Ft hitelkamat fizetésére nem volt szükség.

Finanszírozási kiadások

Az önkormányzat a Kábel SE részére 10 000 E Ft működési támogatást megelőlegező kölcsönt nyújtott, éven belüli lejáratú. A Rákóczi út 18. számú épület felújítási munkálatainak finanszírozásához az önkormányzat a magánszemély lakók részére 869 E Ft kölcsönt nyújtott.

Az önkormányzat szabad pénzeszközeinek hasznosítására 200 000 E Ft összegű féléves kincstárjegy vásárlásáról döntött.

A számviteli szabályok szerint, finanszírozási kiadásként elszámolásra került a 38 294 E Ft összegű finanszírozási előleg rendezése.

Összességében elmondható, hogy az önkormányzat működési feladatait úgy látta el, hogy annak eredményeképpen jelentős maradványa keletkezett, ami megalapozza a következő évi költségvetési gazdálkodás stabilitását, az esetleges bevételkiesés illetve vis maior helyzetek kezelhetőségét.

Felhalmozási kiadások

Az önkormányzat 2017-ben **535 756 E Ft felhalmozási kiadást számolt el**, ami a tervezett összeg 20%-a. A fejlesztések tételes kimutatását a 8. és 9. számú melléklet tartalmazza.

Jelentős beruházások, felújítások:

- **Terület vásárlásra** az önkormányzat **80 M Ft**-ot fordított, amely részben pályázati projekthez (Iparterület fejlesztése), részben az önkormányzat gazdaságfejlesztési programjához kapcsolódik. (Déli elkerülő út, szerviz út)

- **Út-és járda felújítási** munkákat **60 M Ft** összegben végeztünk, melyből 46 M Ft-ot az utakra, 14 M Ft pedig a járdákra fordítottunk. A felújítás a Madách Ligeti körforgalmat, Vár utcát, Sántha Kálmán utcát, Zórádi Ernő közt érintette, valamint az Aradi utcában, Május 1. úton, Kossuth úton, Ady Endre úton, Csillagház előtt történtek járda felújítások.
- A **víziközmű** rendszerrel kapcsolatban **91 M Ft** összegű felújítást számoltunk el, melyben 25 M Ft összegben szerepel az Aradi utca vízvezeték rekonstrukciója. A munkálatok forrása a felhalmozott és a tárgyévi víziközmű bérleti díj.
- Lakótelkek **közművesítésére 15 M Ft**-ot fordítottunk, döntően a Springa dombon és a Vak Bottyán úton, ezen túl a Vörösmarty utcai csatorna kiépítésére 1 M Ft-ot kifizetést teljesítettünk.
- **Ingatlan vásárlásra** 2017-ben **133 M Ft** összegben került sor, részben gazdaságfejlesztési, parkolási, városrendezési célokkal. A legnagyobb tételt a Városüzemeltetési Kft telephelyének megvásárlása jelentette, bruttó 93 M Ft vételárért. További 5 ingatlan megszerzésére összesen 40 M Ft-ot költöttünk.
- A **közvilágítás fejlesztésére** a rendelkezésre álló **25 M Ft** előirányzatot felhasználtuk.
- Az **Európai Unió pályázatok** tekintetében év végéig csak minimális tervezési, előkészítési munkálatokra történt kifizetés, melynek összege (a 10 M Ft-os földterület vásárláson túl), **13 M Ft** volt.

A 2017-ben megvalósult fejlesztések egy részének (kamerarendszer kiépítése, Megyeháza homlokzat felújítás, játszótérek fejlesztése) kifizetése csak 2018-ban teljesült, míg más feladatok (lakások felújítása, strand fejlesztés, uszoda) megvalósítása a következő évre húzódott át.

Kiseb fejlesztések szinte minden területen történtek, melyeket az előterjesztés 8. és 9. számú mellékleteiben tételesen bemutatunk.

A 2017. évi fejlesztéseket tárgyévi bevétel illetve pénzmaradványként rendelkezésre álló támogatás, egyéb külső forrás finanszírozta, a pályázati források felhasználására döntően csak 2018-tól kerül sor.

A költségvetés finanszírozása, hitelműveletek

Az önkormányzat 2017. évben sem működési, sem fejlesztési hitelt nem vett fel, a helyi adóbevételek egy részének tartalékolásával likviditását saját forrásból biztosította, átmenetileg szabad pénzeszközeit rövid lejáratú kincstárjegy vásárlásával hasznosította.

Költségvetési maradvány alakulása

A 2014-ben bevezetett új számviteli rendszerben az alaptevékenység keretében realizált bevételek és teljesített kiadások egyenlege a költségvetési maradvány, melynek levezetése során, az előző évek maradványa tárgyévi bevételként kerül elszámolásra, így az év végi maradvány a költségvetési gazdálkodás során összességében felhalmozott megtakarítást tükrözi.

Az önkormányzat és intézményei 2017. évi költségvetési maradványa 2 310 318 E Ft, melyből 34 341 E Ft az intézményeknél jelentkezik, a 24-25. számú melléklet kimutatása szerint.

A szokatlanul nagy összeg döntő része **1 633 668 E Ft az Európai Unió támogatási előlegek maradványa**. Az így fennmaradó **642 309 E Ft önkormányzati maradvány** a költségvetés végrehajtása során keletkezett, melynek terhére szükséges biztosítani azokat a kiadásokat is, (pl normatíva visszafizetési kötelezettség, következő évre folyósított finanszírozási előleg levonása) amelyek korábban pénzmaradványt módosító tételek voltak, valamint a tárgyévre vonatkozó szállítói és egyéb kötelezettségeket.

A maradvány összegén túl, megtakarításból származik a kincstárjegy év végi 200 M Ft-os állománya is, mely 2018-ban kerül visszaváltásra.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően, a 2017. évi maradvány előzetesen kalkulált összege – 2 246 905 E Ft – a 2018. évi költségvetésben figyelembe vételre került.

A maradvány felhasználására a 25. számú melléklet szerint teszünk javaslatot.

Eszerint **242 923 E Ft költségvetési maradvány a működési, 2 067 395 E Ft pedig a felhalmozási célok megvalósítását szolgálja, ebből az intézmények részére 33 144 E Ft működési, és 1 197 E Ft fejlesztési maradvány használható fel.**

A jóváhagyott pénzmaradvány előirányzatát – a tervezésnél számított előzetes adatok figyelembe vételével - a 2018. évi költségvetési rendeletben át kell vezetni.

Részesedés gazdasági társaságokban

Balassagyarmat Város Önkormányzata egyes feladatainak ellátására gazdasági társaságokat hozott létre. A többnyire csak a város lakosságának ellátását biztosító társaságoknál teljes tulajdoni hányaddal, míg a több települést érintően végzett szolgáltatások esetében résztulajdonnal rendelkezik az önkormányzat.

Az Áhsz előírása alapján azokat a gazdasági társaságokat, amelyeknél tulajdoni hányad meghaladja a 25%-ot, a részesedés arányának feltüntetésével be kell mutatni a beszámoló szöveges indoklásában.

Önkormányzatunknak az alábbi gazdasági társaságokban van 25% feletti részesedése:

Gazdasági társaság neve és székhelye	Önkormányzat tulajdoni hányada %-ban	Önkormányzat üzletrész névértéke (Ft)	Önkormányzati Üzletrész könyv szerinti értéke (Ft)
Városüzemeltetési Nonprofit Kft. 2660 Balassagyarmat Mikszáth K. u 59.	99,7	65 800 000	65 800 000
Balassagyarmati Városfejlesztő Kft. 2660 Balassagyarmat, Rákóczi út 12.	100	3 000 000	3 000 000
Tárnics Kft. 2660 Balassagyarmat, Rákóczi út 12.	57,5	4 020 000	4 020 000
Gyarmati Média Non-profit Kft. 2660 Balassagyarmat, Rákóczi út 50.	100	3 130 000	3 130 000

A Városüzemeltetési Nonprofit Kft az utóbbi két évben jelentős veszteséggel zárta gazdálkodását, azonban saját tőkéje még 2016.12.31-én magasabb a jegyzett tőkénél. A cég helyzetéről folyamatosan tájékoztatást kap a Képviselő-testület, a továbbiakra vonatkozóan az új hulladék gazdálkodási rendszer végleges struktúrájának kialakítását követően tudunk javaslatot tenni.

Vagyon és eredmény kimutatás alakulása

Az államháztartás szervezeteinek számvitelére vonatkozó előírások 2014 évi változása az önkormányzat vagyonát tükröző mérleg adatok tartalmát jelentősen módosította. A saját tőke összetétele megváltozott, a nemzeti vagyon induláskori értéke a **tárgyi eszközök bruttó értéke alapján került meghatározásra**, így a mérleg szerinti nettó eszközérték tekintetében (a vissza nem pótoltt értékcsökkenés miatt) valamennyi szervezetnél igen jelentős negatív felhalmozott eredmény jelent meg. E kategória tartalmazza a korábbi évek felhalmozott tartalékát is. Önkormányzatunknál 2014-ben a **felhalmozott eredmény -5 382 109 E Ft** volt, ami 2017-re **-3 512 220 E Ft-ra változott**.

Eredmény kimutatás

Az eredmény kimutatást a pénzügyi számvitelben vezetett elszámolások alapján kell elkészíteni.

Az összesített eredmény kimutatás adatai szerint, 2017-ben az önkormányzat és intézmények **mérleg szerinti eredménye -81 946 E Ft** volt, melyben 486 M Ft értékcsökkenés került elszámolásra, ugyanakkor a tárgyév során kapott, fel nem használt pályázati támogatásokat elhatároltuk.

Vagyon változása

A 2017. évi mérleg adatai szerint, **az eszközök értéke 3 126 351 E Ft-al nőtt**. Legnagyobb változás (+ **1 833 M Ft**) a **pénzeszközök és értékpapírok** állományában történt, amit a beszámolóban részletezett pályázati előlegek okoztak.

A **tárgyi eszközök** állománya + **1 576 M Ft**-al emelkedett, ami több jelentős változás együttes hatása. A vízmű vagyon felértékelése 2016-ban megtörtént, amit a számviteli nyilvántartásokon átvezettünk, melynek vagyont növelő hatása + 2 455 M Ft volt.

Az oktatási feladatokat szolgáló tárgyi eszközök a Szakképzési Centrum vagyonkezelésébe kerültek, ami -800 M Ft-os vagyon csökkenést okozott. Az értékesítések és tárgyevi értékcsökkenés együttesen -505 M Ft-os csökkenést jelentettek, míg a tárgyevi beruházások, felújítások könyv szerinti értéke +381 M Ft-al növelte a vagyont.

A **követelések értéke** döntően a megelőlegezett fejlesztési támogatások, kölcsönök visszatérülése miatt **280 M Ft-al csökkent**.

Az önkormányzat nettó vagyonát jelentő saját tőke összege 1 556 634 E Ft-al nőtt, mivel a fel nem használt pályázati támogatások passzív időbeli elhatárolása 1 651 M Ft összegben megtörtént, és az egyéb kötelezettségek összege 80 M Ft-a csökkent.

Az éves beszámoló része az Aht 91. § c) pontja szerinti vagyonkimutatás, melyet szintén tartalmaz az előterjesztés.

Tisztelt Képviselő-testület!

Az önkormányzat a 2017. évi költségvetésében vállalt feladatokat eredményesen megvalósította.

Az évek óta tartó, felelős és takarékos működés során képzett tartalékai biztosítják az önkormányzat hosszú távú működőképességét.

A sikeres pályázati tevékenységgel elnyert támogatások révén az önkormányzat jelentős fejlesztéseket tud végrehajtani, melyek a ciklusprogramban meghatározott célkitűzések teljesítését teszik lehetővé.

Tájékoztatom a Képviselő-testületet, hogy a rendelettervezet elfogadásáról az SZMSZ 27. § (7/a) pontja alapján a Képviselő-testület minősített többséggel dönt.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a Balassagyarmat Város Önkormányzata 2017. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló beszámolót fogadja el.

Balassagyarmat 2018. április 19.

Medvác Lajos
polgármester